DAILY
اراده

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

۹۹۱

سال

یولسم کال - دوهمه دوره، ۹۹۱ مه گڼه، پر له پسې ۲۰۵۸ گڼه د ۱۳۸۹ ل.د کب ۱۰ مه - دسې شنبې ورځ، د ۱۴۳۲ هـق ربیع الاول ۲۵ مه د ۲۰۱۱ دمارچ لومړۍ

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER
PROPERTY OF ACKU

د ولسي جرگې دویم مرستیال او لومړی منشي وټاکل شول

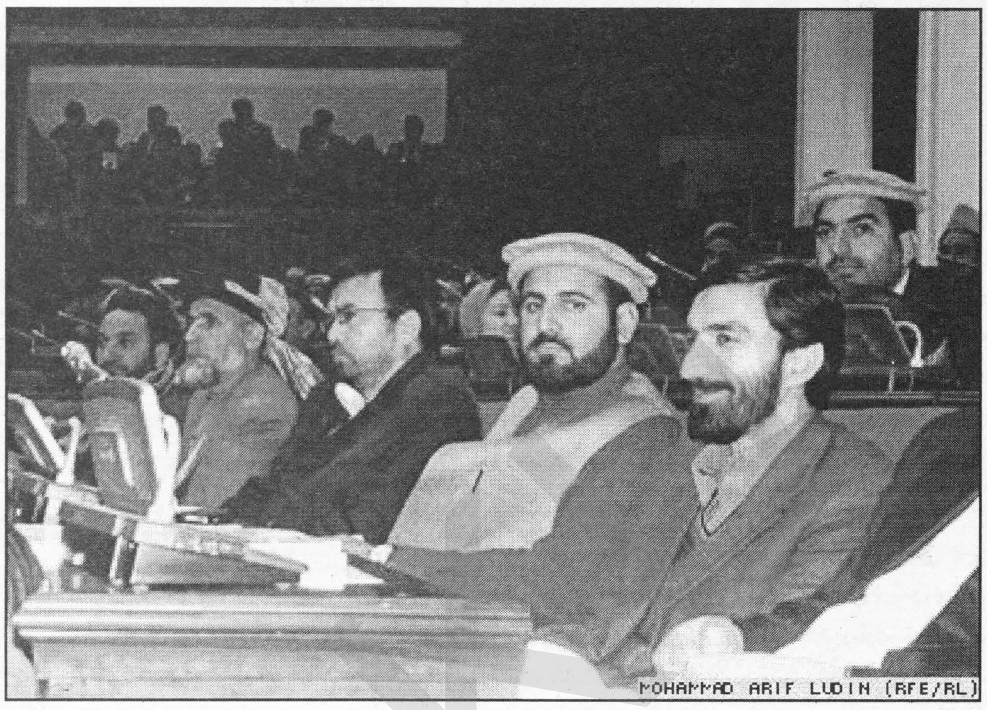

MOHAMMAD ARIF LUDIN (RFE/RL)

د ولسي جرگې دویم مرستیال او لومړی منشي وټاکل شول، خود لومړي مرستیال او نایب منشي کاندیدانو ونه شوای کړای، چې لازمې رایې ترلاسه کړي.

دولسي جرگې په پرونۍ غونډه کې د ۲۴۹ وکیلانو له جملې څخه ۲۲۶ تنه حاضر واو د یادو شویو څوکیو کاندیدانو باید د بریالي کېدو لپاره ۱۱۴ رایې ترلاسه کړې وای.

د دویم مرستیال څوکۍ ته د کابل د خلکو استازې نظیفه ذکي، د هرات استازی احمد بهزاداو د بدخشان د خلکو استازی عبدالولي نیازی کاندید شوي وو، چې احمد بهزاد د ۱۲۴ رایو په ترلاسه کولو سره د دویم مرستیال په توگه وټاکل شو.

همدارنگه ددې جرگې د لومړي منشي څوکۍ ته د هرات استازي صالح محمد سلجوقي او د زابل استازي عبدالقادر قلات وال کاندید شوي وو، چې قلات وال د ۱۲۰ رایو په ترلاسه کولو سره وکړای شول، چې د دې جرگې د لومړي منشي په توگه وټاکل شي.

خود پکتیکا د خلکو استازي نادرخان کټوازي د ۱۰۳ رایو په ترلاسه کولو او د بدخشان د خلکو استازي عبدالاحد افضلي د ۱۰۱ رایو په ترلاسه کولو سره د لومړي مرستیال څوکۍ ته لازمې رایې ترلاسه نه شوای کړې.

د نایب منشي څوکۍ ته د فراه استازې حمیرا ایوبي، د بلخ استازی محمد فرهاد عظیمي او د کوچیانو استازي حیدر نعیم زوی ځانونه کاندید کړي وو، چې په پایله کې حمیرا ایوبي د ٦٨ رایو، حیدر نعیم زوی د ۵۷ رایو او فرهاد عظیمي د ۷٦ رایو په ترلاسه کولو سره ونه شوای کړی د دویم مرستیال څوکۍ ترلاسه کړي.

دولسي جرگې رییس حاجي عبدالرووف احمدي وویل چې د لومړي مرستیال او نایب منشي د ټاکلو لپاره سبا له سره ټاکنې **۳مخ**

چهار سرباز ناتو به قتل رسید

نیروهای بین المللی حافظ صلح (آیساف) به رهبری ناتو، از کشته شدن چهار سرباز شان در افغانستان خبر دادند. این خبر در اعلامیه یی که دیروز از طرف دفتر مطبوعاتی آیساف در کابل، پخش شد، ذکر گردیده است. در اعلامیه علاوه شده است که دو سرباز آنها، پریروز در انفجارات ماین در جنوب و دو سرباز دیگر دیروز در شرق افغانستان، در یک حملهٔ مستقیم مخالفان مسلح، کشته شده اند.

آیساف، در مورد هویت سربازان کشته شده و محل دقیق رویداد، معلومات نداده است. اما باید گفته شود که در شرق افغانستان سربازان امریکایی و در غرب و جنوب، بیشتر سربازان امریکایی، استرالیایی و بریتانیایی مستقر اند.

آیساف، روز گذشته نیز، از کشته شدن یک سرباز خود در انفجار ماین در جنوب کشور، خبر داده بود. طالبان مسلح نیز، از کشته شدن تعداد زیادی سربازان خارجی در حملات مختلف در ولایات جنوب و شرق کشور، خبر داده اند. از آغاز سال جاری میلادی تا حال، تعداد سربازان کشته شدهٔ خارجی در مناطق مختلف افغانستان، به ۶۵ تن رسید.

سال گذشته ۷۱۱ سرباز خارجی در کشور کشته شده بودند.

ولسمشر کرزی بریتانیا ته رسیدلی

ولسمشر حامد کرزي دیوه لوړ پوړي دولتي پلاوي په مشرۍ پرون غرمه د درې ورځنې رسمي سفر لپاره د بریتانیا شاهي هېواد دلندن ښار ته روان شو. دولسمشر دویاند مطبوعاتي دفتر له خوا په خپره شوې خبرپاڼه کې راغلي، چې

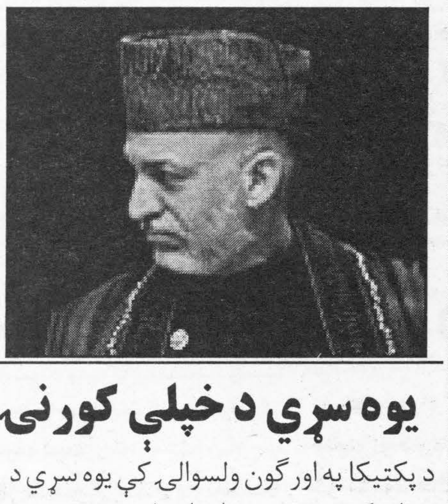

کرزی به د بریتانیا هېواد ته د خپل درې ورځني سفر په ترڅ کې د دغه هېواد له صدراعظم ډیوېډ کامرون، د صدراعظم له مرستیال نک کلیگ، د بریتانیا له ولیعهد شهزاده چارلز او د بریتانیا د پارلمان د بهرنیو اړیکو د کمېټې له غړیو سره وگوري.

سرچینه زیاتوي، چې افغان ولسمشر به د دواړو هېوادونو ترمنځ د اړیکو د پراختیا او له افغانستان سره له ۲۰۱۴ ز پېړدي کال وروسته د بریتانیا د مرستو او همکاریو د **۳مخ**

یوه سړي د خپلې کورنۍ شپږ تنه غړي وسوځول

د پکتیکا په اورگون ولسوالۍ کې یوه سړي د خپلې کورنۍ غړیو ته اور اچولی، چې د ده په گډون د کورنۍ شپږ تنه ټپیان او یوه ښځه مړه شوې ده.

د پکتیکا د والي ویاند مخلص افغان د کب پر ۹ مه وویل، چې تېره شپه د اورگون د لوی ملت په کلي کې د کریم په نامه یوه تن، چې عصبي ناروغي يې درلوده، د خپلې کورنۍ په ټولو غړو يې تېل شیندلي او اور يې ورته اچولی دی.

د نوموړي په وینا، په دې پېښه کې په خپله کریم سرسري ټپي شوی، خو مور يې د سختو ټپونو له امله مړه شوې ده، د ده مېرمن، دوه ماشومان او دوې خویندې يې هم ټپیانې شوې دي.

نوموړي زیاته کړه، چې د دغو ماشومانو او نجونو عمرونه له ۱۵ کلونو کم دي او دغه مهال په روغتون کې تر درملنې لاندې دي.

ده وویل، چې کریم د امنیتي ارگانونو تر پوښتنو لاندې دی، خو د پېښې اصلي لامل معلوم شي. **۳مخ**

موقعیت نیروهای خارجی در شرق کشور تغییر می کند

یک قوماندان ناتو اعلام کرد، نیروهای نظامی امریکا با تغییر موقعیت خود، عملیات های بیشتری بر علیه مخالفان مسلح در شرق افغانستان برگزار خواهند کرد و همکاری بیشتری با نیروهای پاکستانی برای اجرای عملیات علیه شبه نظامیان در مناطق سرحدی خواهند داشت. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، جان کمپبل، قوماندان نیروهای ناتو در شرق افغانستان اعلام کرد، در حال تغییر موقعیت برخی از نیروهای خود از ماه اگست سال گذشته است، تا تاثیر و عملکرد آنها را در امنیت مناطق سرحدی پاکستان افزایش دهد.

این مناطق شاهد خشونت های شبه نظامیان مستقر در افغانستان بوده اند. این شبه نظامیان مناطق سرحدی بی‌قانون پاکستان را برای خود پناهگاه امنی می دانند.

تغییر مواضع نیروهای نظامی باعث می شود، نیروهای بیشتری در مبارزه علیه مخالفان به کار گرفته شوند و امنیت جادهٔ کلیدی پاکستان به پایتخت افغانستان را بهبود می‌بخشد. کمپبل در مصاحبه با خبرگزاری آسوشیتدپرس خاطر نشان کرد: وقتی مواضع نیروهای خود را تغییر می دهیم، این توانایی برای من حاصل می شود که نیروهای بیشتری در سایر مناطق مستقر

ISNA/PHOTO:

کنم. یکی از اقدامات حایز اهمیت، کاهش نیروهای امریکا در پایگاه های نقاط دور دست درهٔ پیچ است. این منطقهٔ کوهستانی در ولایت کُنر و در نزدیکی سرحد پاکستان قرار دارد و در سال های اخیر، شاهد درگیری های شدیدی بوده است. کمپبل خاطرنشان کرد، پایگاه های این منطقه و درگیری های مربوط در این دره، انعطاف پذیری لازم برای بهره گیری هرچه موثرتر از نیروها را از میان می برد. وی افزود: هزاران درهٔ کوهستانی وجود دارد که ما در آن نیرویی مستقر نکرده ایم. لذا نمی توانم، در همه جا حضور داشته باشم و تنها اولویت ها را مشخص می کنم. درهٔ پیچ و درهٔ مجاور کرنگل صحنهٔ خشونت بار ترین درگیری ها در جنگ تقریبا ۱۰ سالهٔ افغانستان بوده است. نیروهای امریکا سال گذشته از درهٔ کرنگل خارج شدند و اعلام کردند، این مکان به لحاظ استراتیژیک حایز اهمیت نبوده است. ۴۲ تن از ص۳

گوجر:
په مشرانو جرگه کې زموږ حق خوړل شوی

د گوجرو قوم شورا وایي، چې د مشرانو جرگې په انتصابي غړیو کې دوی ته برخه نه ده ورکړل شوې.

د گوجرو قوم د شورا مشر میر اعظم گوجروال د کب پر ۹ مه وویل، چې ددوی قوم په ټول هېواد کې شاوخوا یو نیم میلیون نفوس لري. هغه زیاته کړه، چې دوی په کونړ، لغمان، نورستان، بدخشان، تخار او کندوز ولایتونو کې مېشت دي.

نوموړي وویل، چې د مشرانو جرگې په انتصابي غړیو کې ددوی قوم ته برخه نه ده ورکړل شوې او له خپل حق څخه بې برخې کړل شوي دي. د پژواک د رپوټ له مخې، **۳مخ**

د تورو شیشو کیسه زړه، خو مهمه موضوع! ۲

د لوی او ښښونکي خدای (ج) په نامه

سرمقاله

حرکت تکیتکی یا عقب نشینی اجباری؟

پیمان ناتو از مدتی به اینسو برای نجات عساکرش در تلاش است، تا به نحوی از انحاء زمینه بیرون رفت از مناطق ناامن که کلاً یا قسماً تحت حملات و یا کنترول مخالفان دولت قرار دارد و قوای ناتو با آنها دست به گریبان هستند، مهیا سازد.

گاهی با تشکیل و ایجاد نهادهای تشریفاتی مانند جرگهٔ مشورتی و شورای صلح می خواهد، خود را از منجلاب حملات نظامی برهاند و بعد با بی نتیجه ماندن این طرح به دامان همسایه گان و کشورهای هم پیمان چنگ می زند، تا در حل این معضله که بیش از ده سال است که با آن در گیر است، راه گنجشککی برایش جستجو نمایند، چنانکه با اعزام هیأت هایی به این کشور و آن کشور و میانجیگری کشور میزبان در قسمت بیرون رفت ازاین تنگناه، ناتو را یاری نمایند. ولی از آنجایی که گفته اند، خشت اول گر نهد معمار کج –تا ثریا می رود دیوار کج، این تلاش های بی اساس و نافرجام دردی را دوا نکرده و جز پرداخت مصارف هنگفت، پیامد مثبتی از آن متصور نیست. ملت افغانستان از همان آغاز عملیات نظامی و برخورد خصمانه با مخالفان تقاضا نموده بودند که عملیات نظامی نتایج و پیامدهای موثری در قبال نخواهد داشت و راه مصالحه و آشتی را باید با مخالفان در پیش گرفت، اما ناتو با یکدنده گی و خودکامه گی در مقابل مخالفان لشکرکشی نموده و واکنش تند و جدی نشان داد و با قتل عام و تخریب منازل مانند آب باز بدون وسیلهٔ نجات خود را در بحر پر تلاطم جنگ با مخالفان غرق نمود. حال مانند غریق بی وسیله یی به هر خس و خاشاک دست می اندازد، تا از این گرداب مهلک که فرجامش مرگ است، نجات یابد. ده سال بعدا از این همه جنگ و تلفات، تلاش های نافرجام به منظور صلح و آشتی با مخالفان اکنون چاره اش حصر گردیده و جز خروج از مناطق پر خطر راه دیگری برایش باقی نمانده است. و شاید این هم آخرین راه حل به خاطر بیرون رفت از این منجلاب نباشد. با بیهوده از آب در آمدن این استراتیژی های غیر موثر امریکا در پی آن است، تا مناطق پر خطر را تخلیه نموده و قوای خود را از آنجاها بیرون نماید. چنانکه امریکا مصمم است، تا یک کندک ۸۰۰ نفری قوایش را که در درهٔ پیچ ولسوالی مانوگی ولایت کنرها که معبر عبور مخالفان از آن سوی مرز است، تخلیه نماید. نظر به نوشتهٔ روزنامهٔ نیویارک تایمز در این مدت بیش از یک صد عسکر امریکایی جان های شان را در این دره از دست داده اند. حالا که تلاش ها و ترفندها ی امریکا به هدر رفته می خواهد، بیش از این جان عساکر خود را با خطر مواجه نسازد. البته با بیرون رفتن قوای امریکا از درهٔ پیچ دفاع این دره برای قوای افغان مشکل خواهد بود. در حالی که این موضوع به اثبات رسیده که خروج قوای ناتو از یک منطقه باعث تصرف آن منطقه توسط مخالفان می گردد. چنانکه حاجی بهادر ولسوال مانوگی گفته است، بیم آن می رود که این دره به دست طالبان سقوط کند. قوای افغان به حمایهٔ هوایی ضرورت دارند در غیر ان قادر نیستند که از پوسته های شان حفاظت نمایند. موصوف با اضافهٔ این مطلب افزود که کارمندان حکومتی و نهادهای غیردولتی در قسمت عبور از شاهراه درهٔ پیچ و مرکز ولایت اسعد آباد به خاطر عدم موجودیت امنیت در هراس بودند و با خروج قوای ناتو از این دره این مشکل حاد شده و امنیت آن به شکل بدتری تبارز خواهد کرد. ساکنان این منطقه نیز، با تایید این نظر ولسوال، مخالف خروج قوای ناتو از این دره بوده و متیقین هستند که با تخلیه این منطقه از قوای خارجی، دامنهٔ جنگ از این طریق به اسعدآباد مرکز کنرها نیز، گسترش خواهد یافت. توقع ملت افغان در مجموع و مردم این منطقه به خصوص این است، تا زمانی که قوای افغان توانایی و قابلیت دفاع از حملات مخالفان را پیدا ننمایند، قوای ناتو در هیچ صورت خاک این کشور به ویژه مناطق پر خطر را بدون مشوره با مقام های مسوول و ذیربط نظامی و امنیتی کشور ترک ننمایند، تا امنیت متزلزل نسبی که در این سرزمین حکمفرماست، متزلزلتر و شکننده تر نگردد. در غیر آنصورت، نه قوای افغان و نه قوای ناتو جلو حوادث ناگوار بعدی را گرفته خواهند توانست.

د تورو شیشو کیسه زړه، خو مهمه موضوع!

میوند

د تورو شیشو لرونکو موټرونو او وسیاطو موضوع نوې نه ده، بلکې دا هغه موضوع ده، چې له څه مودې را په دې خوا په افغانستان کې جریان لري. دا ډول شیشې اکثره لوړپوړي دولتي چارواکي، د بهرنیو او کورنیو موسسو لوړپوړي کسان او همداشان ځینې زورواکان او دوی ته ورته نور کسان استعمالوي او دا د ځان د خوندیتوب لپاره هغه غور لار بولي، چې د دوی په وینا دوی له خپلو مخالفانو پټ او خوندي ساتلی شي، خو په حقیقت کې داسې نه ده، بلکې تورې شیشې د تور فرهنگ په مانا ده اوله دې ډول تورو شیشو څخه ډېرې ناوړې استفادې کېږي، لکه قاچاق، غلا، لوټماري، زنا او نور ډول ډول اخلاقي مسایل. بله دا چې دا ډول کسانو ته پولیس او ترافیک هم څه نه شي ویلای او حتا هغه د چا په خبره درولای یې هم نه شي او که د درولو ورته اشاره وکړي، نو سمدستي پرې ستر گې وربر گوي، ځکه دا ډول کسان له یوې خوا سیاسي قدرت لري او له بلې خوا وسلې هم ورسره وي. په هر صورت دا چې پر ټولنه د دغه وژان فرهنگ ناوړه

اغېزې بهٔ څه وي او په کومه اندازه دا ډول فرهنگ د فساد په ترویج او نورو ناوړه چارو کې رول لوبوي او زمینه ورته برابروي، دا مهمه او خطرناکه موضوع ده. تېر زیږدي کال، کله چې محمد حنیف اتمر د کورنیو چارو وزیر و، هغه وخت یې امر صادر کړ، چې په ټول هېواد کې به د تورو شیشو او فلمونو د پاکولو لړۍ پیلوي او همداسې یې وکړل، نومړي لومړۍ له خپله ځانه پیل وکړ او د خپلو موټورونو شیشې یې سپینې کړې او وروپسې یې د نورو چارواکو او زورواکانو د موټرونو د شیشیو او فلمونو د لرې کولو لړۍ هم پیل کړه، خو له بده مرغه لکه څنگه چې باید عملي شوې وای، هغسې عملي نه شوه، ځکه له نومړي سره په دې دریځ کې نور لوړپوړي دولتي چارواکي ونه دریدل او د هغه ملاتړ یې ونه کړ او همدا لامل شو، چې یوازې د گوتو په شمېر چارواکو او زورواکانو د موټرونو شیشې سپینې شوې او نور بېرته هماغسې پاته

شول، خو کله چې ښاغلی اتمر د کورنیو چارو وزارت له پوسته گوښه کړای شو، نو دا پروسه او دا لړۍ بېخي پر ټپه ودرېده او بېرته کیسه د پخوا په شان شوه. اوس یو ځل بیا که په ښارونو کې سړی متوجه شي، نو وینې چې په ښارونو کې د تورو شیشو موټرونه ډېر ترستر گو کېږي او ځینې وختونه خو داسې هم پېښېږي، چې د چارواکو زامن او نور خپلوان یې دا ډول موټرونه له کوره باسي او هر ډول ناجایزې یې چې زړه غواړي د هغو په واسطه یې ترسره کوي. بله دا چې بهرنیان هم په دې مسئله کې دخیل ځکه دي، چې د دوی د ملکي برخې مسوولان او نور چارواکي هم په تورو شیشو موټرونو کې تگ – راتگ کوي، خو خیر هغوی خو به معاف ځکه وبولو، چې په دې خاوره کې یې مخالفان زیات دي او د هغوی له ډاره باید د ناوې گانو په شان پټ او په ډولۍ کې وگرځي او بله دا چې هغوی که څه هم د اصولو له مخې، زموږ د هېواد

د قوانینو تابع دي، خو دا چې زموږ قوانینو ته سم در ناوی نه لري او د خپلې خوښې کړنې ترسره کوي، نو زموږ دولت هم په زور پر هغوی د دې هېواد قوانین نه شي تطبیقولای. په هر حال د تورو شیشو موضوع که زړه شوې، خو یو ځل بیا نوي کولو ته هم ډېره اړتیا لري او د همدې هدف لپاره د کب پر اتمه نېټه رسنیو داسې خبرونه خپاره کړل، چې د امنیت شورا د امنیتي حالاتو د سمون او لازمو تدبیرونو لپاره غواړي د په هېواد کې د ټولو دولتي او نادولتي چارواکو د موټرونو تورې شیشې پاکې کړي. دا خبرې په هغه غونډه کې، چې ورمه ورځ له غرمې مخکې د ولسمشر حامد کرزي په مشرۍ او د ولسمشر د مرستیالانو او د هېواد د امنیتي ارگانونو د چارواکو په گډون د ولسمشرۍ په ماڼۍ کې ترسره شوه، پرېکړه وشوه، چې په راتلونکو څو ورځو کې لوړ پوړي دولتي چارواکي، سوداگر او د ملي شورا غړي خپل د موټرو تورې شیشې پاکې کړي او کورنیو چارو وزارت ته دنده سپارل شوې، چې په ټاکل شوي وخت کې د دغې پرېکړې د نه پلي کېدو په صورت کې دې جدي اقدام وکړي. اوس به دې امنیت شورا د دې اقدام او بیا د کورنیو چارو جدیتوب او قوي هڅو ته هم ستر گې پر لار اوسو چې ایا دوی په رښتیا هم له څنگه چې چیغې وهي، همداسې یې په عمل یې پیاده کړي او که به بیا هم پخوانۍ کیسه او زړې مسئلې وي؟!

طالبان و امریکا؛ مذاکره در کنار مقابله

مذاکرات امریکا و طالبان در حالی صورت می گیرد که پس از مقدمه چینی های هفتهٔ گذشته، طالبان روز شنبه گذشته مسوولیت حمله به بگرام بزرگترین پایگاه نظامیان امریکایی در افغانستان و حملهٔ راکتی به کابل را بر عهده گرفت.

گرچه مذاکرات افغانستان و طالبان با حمایت امریکا با هدف اعلامی کاهش خشونت و ناامنی در حال شکل گیری است، اما مجلهٔ 'نیویورکر' هفتهٔ گذشته ادعا کرد که امریکا از یک سال قبل، مذاکرات مستقیمی با این گروه برقرار کرده است.

هر چند این مذاکرات توسط دولت افغانستان صورت می گیرد، اما نقش امریکا و ناتو به دو دلیل اهمیت دارد. اول آنکه ترتیبات اتخاذ شده در این مذاکرات توسط امریکا تعیین خواهد شد، دوم آنکه پاسخ به درخواست طالبان مبنی بر تأمین امنیت مذاکره کننده گان توسط امریکا و ناتو صورت خواهد گرفت. به عبارتی امریکا در حوزه های سخت (تأمین امنیت) و نرم (مذاکره) دخیل خواهد بود. ایالات متحدهٔ امریکا در آخرین استراتیژی خود در مقابل افغانستان و پاکستان، با توجه به اینکه جنگ های نامنظم کمتر با تسلیم شدن یکی از طرفین پایان می یابد، مذاکره با طالبان را یکی از گزینه های مطرح و قابل پیگیری معرفی می نماید.

آنچه شرایط را در افغانستان پیچیده می سازد، افزایش حملات بمی، انتحاری، نظامی و حملهٔ اخیر طالبان به بگرام بزرگترین پایگاه نظامیان امریکایی در شمال کابل و حملهٔ راکتی به پایتخت افغانستان است. گرچه در گذشته کارشناسان افغانستان امنیت این کشور را به کابل محدود می دانستند، اما این حمله موید آن است که امنیت در افغانستان حتا در محدودهٔ کابل نیز، با چالش جدی مواجه است.

قـــذافـــی در ...

را با تهدید و یا تطمیع کنترول کند. اختلاف افکنی در میان قبایل با هدف جلوگیری از اتحاد آنها در برابر قدرت حکومتی نیز، یکی دیگر از شیوه هایی بوده که گفته می شود، قذافی برای مستحکم ساختن قدرت خود، آن را به کار می بسته است. قذافی همیشه خودش را یک ناسیونالیست سرسخت عرب معرفی کرده، پیشنهاد اتحاد با کشورهای عربی دیگر را داد، اما طرحش نگرفت. این شد که این بار در آسمان آفریقا به دنبال ستارهٔ بختش گشت و پیدایش کرد. پیشنهادش برای تشکیل ایالات متحدهٔ آفریقا به پیدایش اتحادیهٔ آفریقا انجامید و خودش یک سال رییسش شد. گفته اند، پسرش سیف الاسلام در صدد شکستن انزوای سیاسی لیبیا بوده است. سیف الاسلام خودش گفته قرار نیست، پس از پدر جای او را بگیرد. قذافی از همان زمان به قدرت رسیدنش پایگاه های امریکا و بریتانیا را در لیبیا بست و بخشی از منافع تجارتی خارجی در این کشور را ملی اعلام کرد. همچنین از چند گروه پیکار جوی مسلح در گوشه و کنار دنیا پشتیبانی کرد، از سازمان آزادی بخش فلسطین گرفته تا اردوی جمهوری خواه ایرلند. ۲۳ سال پیش ماجرای بم گذاری در یک طیارهٔ حامل مسافران امریکایی و بریتانیایی بر فراز لاکربی اسکاتلند که دولت لیبیا به دست داشتن در آن متهم شد، رابطهٔ این کشور را با غرب سردتر کرد. اس[illegible]ت سال پیش، بعد از آنکه لیبیا رسما مسوولیت حادثهٔ لاکربی و پرداخت غرامت به بازمانده گان آن را پذیرفت و اندکی بعد هم قبول کرد که برنامهٔ تولید سلاح های کشتار جمعی را متوقف کند، سرانجام غرب با او مهربان شد و انزوای لیبیا تا حدودی شکست. با این اوصاف، داستان لیبیا و رهبرش شاید با داستان کشورهای دیگر منطقه و رهبران شان که مدتی است، دچار بحران شده اند، تفاوت های اساسی داشته باشد. سیف الاسلام فرزند معمر قذافی در جدیدترین اظهاراتش می گوید: 'لیبیا مصر نیست. لیبیا از قبایل و عشایر تشکیل شده است. جامعه یی نیست که حزب و امثال آنها را داشته باشد، جامعهٔ قبایل و عشایر است. همه وظایف خود را می شناسند. ممکن است، جنگ داخلی پیش آید که خطرناک است و ما نمی خواهیم، جنگ داخلی ۱۹۳۶ تکرار شود'. لیبیا همانطوری که سیف الاسلام می گوید، مثل مصر و تونس نیست و در نبود پدرش شاید جنگ داخلی آغاز شود. حکومت قذافی زیرساخت های خاص خودش را داشته و متکی به شخص خود قذافی بوده است؛ بدون قانون اساسی، بدون احزاب سیاسی، بدون جامعهٔ مدنی فعال. آیا با این اوصاف بدیل بهتری برای لیبیا ممکن است؟

پاشیده شدن شیرازهٔ امور:

با وجود تلاش معمر قذافی و حامیان وی برای کنترول امور، اخبار و شواهد نشان از بروز شکاف های جدی در دولتمردان، نظامیان و قبایل موجود در این کشور می دهد. بر این اساس، در اعتراض به کشتارهای اخیر، وزیران داخله، عدلیه و سفرای لیبیا در واشنگتن، دهلی نو، پیکنگ و نماینده اش در اتحادیهٔ عرب، استعفا کردند. هیأت نماینده گی لیبیا در سازمان ملل نیز، از جامعهٔ بین الملل خواسته، به حکومت این کشور برای توقف خشونت ها فشار بیاورد. از سوی دیگر، برخی خبرها حکایت از پیوستن بخش های از ارتش به مردم دارد. نیروی های موجود در ارتش وابسته به قبایل متفاوت اند که ظاهرا وفاداری به قبیلهٔ خود برای شان ارجحیت دارد. شاید به همین دلیل بود که مردم در شهر 'بنغازی' با حمایت ارتش توانسته اند، کنترول را در دست بگیرند. این بزرگترین خطر برای قذافی است که بسیاری از افسران ارتش به نظر قبایل خود دست از حمایت از دولت بردارند. چرا که در این صورت توان سرکوب آن به شدت پایین می آید و در مقابل مخالفان نیز، از قدرت نظامی بخشی از ارتش علیه حکومت بهره خواهند برد. روز دوشنبهٔ گذشته تصاویر چند جت جنگی منتشر شد که پیلوتان آن پس از نافرمانی از حمله به معترضان به مالت گریختند. در همین حال، برخی از قبایل اصلی لیبیا که همواره قذافی تلاش می کرده که آنها را فرمانبردار خود کند، از کناره گیری وی حمایت کرده اند. یکی از این قبایل که در مناطق نفت خیز جنوبی مسلط است، تهدید کرده، در صورتی که سرکوب ها ادامه پیدا کند، شیر نفت را خواهد بست. گفته می شود که حتا قبیلهٔ قذافی نیز، دیگر تمایلی به ادامهٔ حضور وی در قدرت ندارد. روز گذشته 'احمد قذاف الدم' پسرعموی معمر قذافی که از شخصیت مهم در سازمان های استخباراتی لیبیاست، به قاهره گریخت.

بحران لیبیا و التهاب در بازار نفت:

ناآرامی ها در لیبیا دوازدهمین صادرکنندهٔ نفت، بازارهای جهانی انرژی را نیز متلاطم کرده است. لیبیا که عضو اوپک است، روزانه یک میلیون و ۶۰۰ هزار بوشکه نفت خام تولید می کند و ناآرامی های اخیر موجب کاهش دست کم صدهزار بوشکه یی تولید نفت این کشور و البته رسیدن قیمت نفت به بالاترین حد خود در دو سال و نیم اخیر شده است؛ بوشکه یی بیش از ۱۰۸ دالر. همزمان شاخص ها در بورس های بزرگ جهان کاهش یافت و ارزش سهام بعضی شرکت های نفتی فعال در لیبیا و همچنین سهام برخی خطوط هوایی نیز، سقوط کرد. پیشتر نیز سقوط حسنی مبارک، بازارهای انرژی را تحت تاثیر قرار داد؛ تاثیری که بیش از هرچیز ناشی از نگرانی از بسته شدن کانال سویس و مختل شدن فرایند نقل و انتقال انرژی بود. اما در مورد لیبیا وضعیت متفاوت است. بر این اساس این نگرانی وجود دارد که ادامهٔ ناآرامی ها در این کشور منجر به کاهش تولید نفت در این کشور شود و همین امر قیمت این مادهٔ خام را در بازارهای جهانی افزایش دهد. در حال حاضر، با تعلیق فعالیت های دو شرکت بزرگ نفتی در لیبیا، تولید نفت در این کشور ۱۴۰ هزار بوشکه در روز کاهش پیدا کرده است. بسیاری نگران اند که وضعیت از این نیز بدتر شود. در صدر این نگرانی کشورهای اروپایی قرار دارند. چرا که بیشتر صادرات نفت لیبیا یعنی حدود ۷۰ درصد آن به اروپا انجام می گیرد و کشورهایی نظیر ایتالیا و اتریش بیش از ۲۰ درصد از کل نفت وارداتی خود را از لیبیا خریداری می کنند. همین وابستگی است که آنها را به شدت نگران می کند. به طور کلی این نگرانی بزرگ در بازارهای جهانی وجود دارد که با گسترده شدن ابعاد بحران سیاسی در شرق میانه و کشیده شدن احتمالی آن به برخی از کشورهای اصلی تولید کنندهٔ نفت نظیر عربستان سعودی، بازار مواد خام و نیز، دیگر حوزه ها با بحران عجیبی رو به رو شود. علاوه بر موضوع تولید و میزان تولید نفت، ناآرامی ها نوعی نگرانی را نسبت به کل فرایند اقتصادی در منطقه و جهان ایجاد کرده است. به طور کلی بازارها همیشه نسبت به نبود اطمینان نسبت به آنچه در حال رخ دادن است، واکنش نشان می دهند. ممکن است، ادامهٔ ناآرامی ها علاوه بر تاثیر منفی بر بازارهای انرژی بر دیگر حوزه ها همچون بازارهای بورس، قیمت مواد و محصولات اساسی دیگر نیز، تاثیر بگذارد. بسیاری از کارشناسان اقتصادی معتقد اند که ناآرامی های اخیر در شرق میانه، پیامدهای اقتصادی بسیاری خواهد داشت. برخی از این پیامدها مربوط به کشورهای درگیر ناآرامی است. بر این اساس، تورم و رکود مهمترین تاثیرات منفی در این کشورهاست. از سوی دیگر، با بالارفتن قیمت نفت و قیمت مواد غذایی عملا مصرف کاهش پیدا خواهد کرد؛ زیرا دستمزدها متناسب با تورم افزایش پیدا نمی کند و این بخش مسأله بر دنیای توسعه یافته هم اثر گذار خواهد بود. سرنوشت لیبیا به عنوان یکی از بزرگترین کشورهای تولید کنندهٔ نفت جهان، بیشتر از تونس و مصر برای تمام دنیا اهمیت دارد. اما همه چیز بستگی به این دارد که قذافی پس از چهار دهه حاضر به واگذاری قدرت هست یا خیر.

آیندهٔ لیبیا در هاله یی از ابهام:

با افزایش دامنهٔ بحران در لیبیا و احتمال کناره گیری معمر قذافی از قدرت، بازار حدس و گمان ها در مورد آیندهٔ سیاسی این کشور داغ شده است. به طور کلی دو نگاه بدبینانه و خوشبینانه نسبت به آیندهٔ این کشور عربی و آفریقایی مطرح شده است. بر اساس رویکرد بدبینانه، برخی معتقد اند به دلیل نبود احزاب منسجم و قوی در لیبیا، ممکن است، در صورت کناره گیری قذافی از قدرت، کشور دچار هرج و مرج و حتا جنگ داخلی شود. بر این اساس گفته می شود، اپوزیسیون خارج نیز که نقش مهمی در تهییج مردم برای اعتراض داشته، بسیار متفرق و فاقد انسجام لازم است. در مقابل اما برخی در چارچوب رویکردی خوشبینانه بر این نظر اند که آیندهٔ لیبیا پس از قذافی چندان سیاه و تاریک نیست. بر این اساس گفته می شود، لیبیا گرچه دارای احزاب قوی و پرنفوذ نیست، اما وجود سیاستمداران عملگرا به ویژه آن بخش از وزراء و سفرایی که در اعتراض به سرکوب های اخیر از مقام خود استعفا کرده اند و نیز، بخش مهمی از ارتش و چهره های تحصیلکردهٔ لیبیایی که عمدتا در خارج از این کشور زنده گی می کنند، باعث می شود که دوران پس از قذافی آنچنان که برخی می گویند، دوران پربحرانی نباشد.

هر چه هست فعلا می توان گفت که زمان به ضرر قذافی در حال گذر است. چرا که با ایجاد شکاف های جدید در سیاستمداران، نظامیان و قبایل و نیز، افزایش توان معترضان از یک سو و بیشتر شدن فشارهای جامعهٔ جهانی از سوی دیگر، توان و ابزار وی برای کنترول شرایط از بین می رود. قذافی در این شرایط بحرانی، به هیچ کس نمی تواند، اعتماد کند. او بیرحمانه تر از رژیم های تونس و مصر به مخالفان تاخت، ولی حالا پایه های حکومتش سست تر به نظر می رسد.

موقعیت نیروهای خارجی در شرق کشور ...

نیروهای امریکایی در این دره کشته شدند. کمپبل تصریح کرد: نمی‌خواهم مردم فکر کنند، ما پیچ را ترک می‌کنیم. ما این کار را نمی کنیم، ما قادر به نفوذ بیشتری در این منطقه خواهیم بود. وی افزود: من نیروها را به موضع ثابتتر منتقل می کنم و با این اقدام آنها را نسبت به اجرای عملیات ضد طالبان در شرایط انعطاف پذیرتری قرار می دهم. کمپبل پیش بینی کرد، با آغاز فصل بهار درگیری‌ها افزایش یابد.

کمپبل همچنان خاطر نشان کرد: هدف دشمنان تسخیر کابل است و ما امنیت را در این مناطق به طور کامل تامین می‌کنیم.

په مشرانو جرگه کې زموږ حق ....

گوجروال وايي: ((که چېرې موږ ددې هېواد وګړي يو، نو بايد موږ ته خپل حق راکړل شوی وای او که وګړي نه يو، نو موږ ته دې ولسمشر اجازه راکړي، چې بل هېواد ته کډه وکړو.)) هغه زياتوي، چې ددوی ټول قوم د اوسني دولت کلک ملاتړی دی او په ټولو برخو کې يې له دولت سره مرسته کړې ده. د يادونې ده، چې تېره اونۍ ولسمشر حامد کرزي د مشرانو جرګې لپاره ۳۰ اتنصابي غړي معرفي کړل.

تېره اونۍ په خوست ولايت کې هم خلکو ديوې احتجاجي غونډې پر مهال شکايت کړی و، چې په مشرانو جرګه کې دوی ته ونډه نه ده ورکړل شوې.

د ولسي جرگې دويم مرستيال او...

کېږي. هغه وويل چې د لومړي مرستيال څوکۍ ته نوې څېرې کانديدېږي، خو د نايب منشي د څوکۍ لپاره به د دوه کانديدانو ترمنځ (عظيمي او ايوبي)، چې په لومړيو ټاکنو کې يې تر نورو زياتې رايې ترلاسه کړې وې، ټاکنې کېږي.

د ولسي جرګې د داخلي دندو د اصولو په اتمه ماده کې راغلي، چې که د يادو څوکيو کانديدان ونه شي کړای د ټاکنو په لومړي پړاو کې لازمې رايې ترلاسه کړي، د ټاکنو په دويم پړاو کې هغه دوه کانديدان ګډون کوي، چې له نورو يې زياتې رايې ترلاسه کړې وي.

د پژواک د راپور له مخې، د لومړي او دويم مرستيال، منشي او نايب منشي په ټاکنو کې ۲۶ باطلې او ۵۳ سپينې رايې کارول شوې وې.

وړمه روځ (د کب پر ۹مه) له اوږدو بحثونو او اتو ځلو ټاکنو وروسته، د کندوز د خلکو استازی حاجي عبدالرووف ابراهيمي د جرګې د رييس په توګه وټاکل شو.

ولسمشر کرزی بريتانيا ته ....

دوام په اړه له يادو کسانو سره خبرې وکړي.

په خبرپاڼه کې راغلي، چې کرزی به د سې شنبې پر ورځ د بريتانيا د دفاع وزير لايم فاکس، په بهرنيو چارو کې د بريتانيا د دولت وزير اليستير بورت، د بريتانيا لوی درستيز ډيويډ ريچارډ او د بريتانيا د نړيوالو مرستو داداري رييس مارک لوکاک په ګډون په يوه ناسته کې برخه واخلي. دغه راز سرچينه ليکي، چې په دې ناسته کې به د افغانستان او سيمې د حالاتو، له نړيوالو ځواکونو څخه افغان ځواکونو ته د مسووليت د ليږدونې د بهير، د پراختيايي پروژو د پراختيا، له مخالفينو سره د روغې جوړې د بهير او له افغانستان سره د بريتانيا د اوږدمهالو مرستو د دوام په اړه بحث او خبرې وشي.

په خبرپاڼه کې راغلي، چې دهېواد جمهوررييس به بريتانيا ته د خپل سفر په ترڅ کې په بهرنيو چارو کې د پژواک د راپور له مخې، دبريتانيا ددولت د وزير اليستير بورت په کور به توب د سوداګرو په يوه غونډه کې ګډون وکړي، چې له افغانستان سره د اقتصادي همکاريو دپراختيا په باب به په کې خبرې وشي.

د ولسمشر د وياند دفتر ليکلي، چې کرزی به دبريتانيا له موزيم څخه دليدنې پرمهال په دغه موزيم کې د افغانستان د باختر دګنجينې د اثارو نندارتون هم پرانيزي.

د افغانستان د ملي موزيم د معلوماتو له مخې، ټاکل شوې ده، چې د انګلستان په موزيم کې د افغانستان ۲۳۱ لرغونې بېلابېل اثار د څلورو مياشتو لپاره ننداري ته وړاندې شي.

يوه سړي د خپلې کورنۍ شپږ ....

په اورګون کې د ملکي روغتون د عاجلې څانګې مشر ډاکټر فوجي پرون پژواک ته وويل، چې سهار د يوې کورنۍ په اور سوي شپږ غړي روغتون ته راوړل شوي دي.

ده وويل، چې د ټپيانو په ډله کې د يوې مېرمنې روغتيايي حالت د اندېښنې وړ دی.

د سيمې يوه اوسېدونکي جلالزي وويل، چې کريم تر دې مخکې عصبي تکليف درلود او وخت ناوخت يې د کورنۍ له غړو سره لانجې کولې.

د يادونې وړ ده، چې په پکتيکا کې دا لومړۍ پېښه ده، چې يو تن د خپلې کورنۍ غړو ته اور وراچوي.

ACKU

قذافی در تنگنا

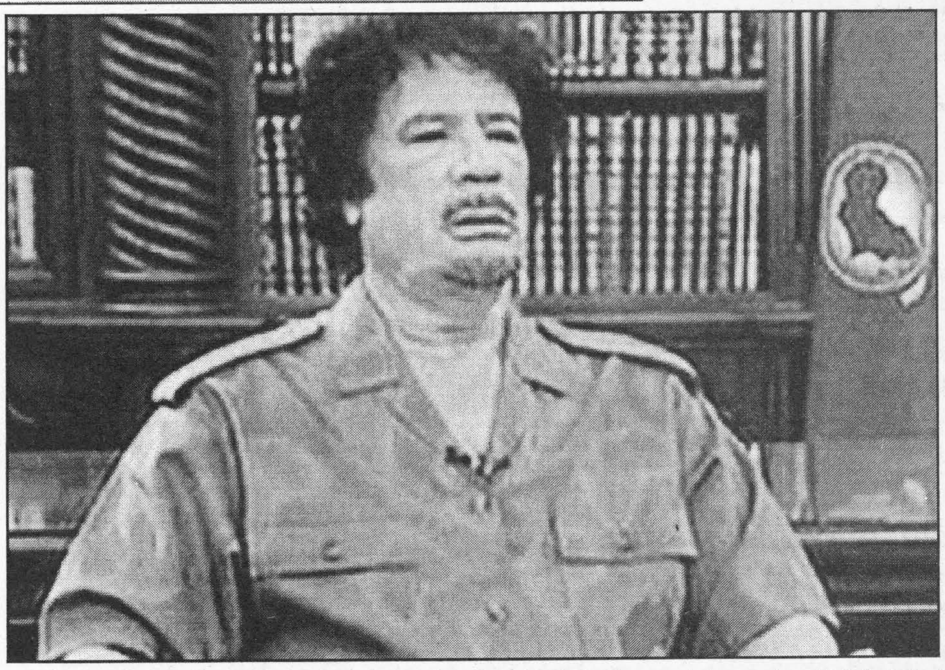

گسترش اعتراض های مردمی از یک سو و شکاف در سیاستمداران، نظامیان و قبایل موجود در لیبیا از سوی دیگر، باعث شده که عرصه برای معمر قذافی که ۴۲ سال صاحب قدرت بلامنازع در این کشور بوده، بسیار تنگ شود.

شب گذشته معمر قذافی با هدف نشان دادن کنترول خود بر وضعیت بحران زدهٔ لیبیا، بر صفحهٔ تلویزیون دولتی این کشور حاضر شد و سخنرانی آتشینی انجام داد. وی که در روزهای اخیر به دلیل برخورد خشن با مخالفانش، اعتراض های بسیاری را در داخل و خارج این کشور برانگیخته، سعی کرد، احساسات ملی گرایانهٔ مردم لیبیا را تحریک کند و خود را مسلط بر اوضاع نشان دهد. قذافی سخنرانی خود را در ساختمانی انجام داد که سالیانی پیش، امریکاییان آن را مورد هدف قرار دادند و اکنون آنجا تبدیل به نماد پایداری برای قذافی و هوادارانش شده است. قذافی در این سخنرانی گفت که رییس جمهوری نیست که استعفا دهد، بلکه رهبر یک انقلاب است و تا قطرهٔ آخر خونش می ایستد، تا شهید شود. او تظاهر کننده گان را موش هایی خواند که مامور سرویس های استخباراتی خارجی هستند و اسلحه به دست گرفته اند و به جنگ انقلاب آمده اند. قذافی با یادآوری مجازات اعدام برای مبارزان مسلح یا جاسوس، از هوادارانش خواست، برای مقابله با معترضان به خیابان بیایند. قذافی مدعی شد که اگر از قدرت کنار برود، تمامی دستاوردهایی را که به زعم خود لیبیا در دوران حکومتش به دست آورده، نابود خواهد شد و کشورش به زعم او در اختیار ایادی بن لادن قرار خواهد گرفت. او گفت هنوز دستور استفاده از خشونت نداده، اما اگر لازم باشد، چنین می کند. تنها وعده یی که قذافی در سخنرانی خود داد، این بود که اعضای شورای های ولایتی را تغییر خواهد داد و ۵۰ شاروالی را به ۱۵۰ شاروالی افزایش خواهد داد. سربازان ارتش لیبیا روز شنبهٔ گذشته در جاده های طرابلس پایتخت این کشور حضور پررنگی داشتند. بیشتر جاده های خلوت و اکثر اداره ها و مغازه ها نیز، تعطیل است. اما در کوچه و پس کوچه ها، زمزمهٔ اعتراض به گوش می رسد.دوشنبه شب اما طرابلس شاهد ناآرامی و درگیری گستردهٔ معترضان با ماموران امنیتی بود. بر اساس برخی گزارش ها بخش عمده یی از این شهر به دست مخالفان افتاد و ماموران، معترضان را در میدان 'خضراء' این شهر قتل عام کردند. برخی گزارش ها از حملهٔ طیاره های نظامی به معترضان در این روز حکایت دارد. 'جمعه القماطی' فعال سیاسی لیبیایی می گوید، اکنون شهرهای بزرگ لیبیا به استثنای طرابلس در دست مردم افتاده است. وی مدعی است، بخشی از طرابلس نیز، در دست مردم است و قذافی در بخش دیگر شهر در یک قطعهٔ نظامی سنگر گرفته است. به دلیل منع فعالیت رسانه های بین المللی، اخبار لیبیا به آسانی قابل تایید نیست و این تنها گوشی های موبایل هستند که شاهدان وقایع اند.آن طور که به نظر می رسد، اعتراض های اخیر در لیبیا، سازمان یافته و تحت رهبری فرد و گروه خاصی نبوده است. مخالفان امیدوار اند که طی روزهای آینده، اردو به طور کامل به سمت معترضان بیاید و نقش مهمی را در ایجاد ثبات در این کشور ایفا کند. دو هفته از آغاز تظاهرات های ضد دولتی در لیبیا می گذرد. برخورد خشونت بار دولت با معترضان تاکنون جان صدها تن را گرفته است. تلاش معترضان برای سرنگونی دولت، کوشش دولت برای سرکوب آنها و سعی جامعهٔ جهانی برای پایان دادن به خشونت ها ادامه دارد.

نگرانی جامعهٔ جهانی:

حوادث خونبار لیبیا در یک هفتهٔ اخیر، علاوه بر داخل این کشور، واکنش های اعتراض آمیزی را در سطح جامعهٔ جهانی ایجاد کرده است. 'بان کی مون' سرمنشی سازمان ملل می گوید، صحنه های شلیک به معترضان را دیده و از قذافی خواسته که خشونت علیه معترضان را فورا متوقف کند. بان کی مون هفتهٔ گذشته در جلسهٔ شورای امنیت سازمان ملل در مورد وقایع لیبیا شرکت کرد. جلسه یی که به پیشنهاد یک دیپلومات لیبیایی برپا شد. 'ابراهیم دباشی' معاون نمایندهٔ لیبیا در سازمان ملل گفت که از همه کشورها می خواهد، تا با صدای بلند از قذافی و حکومتش بخواهند، به خشونت علیه مردم لیبیا پایان بدهد. وی پیش از این جلسه ابراز امیدواری کرده بود که شورای امنیت منطقهٔ پرواز ممنوع بر فراز لیبیا اعلام کند، تا مانع حملات هوایی دولت علیه مخالفان شود. شورای امنیت در بیانیه یی که مورد تایید تمامی ۱۵ عضو این شورا بود، ضمن محکوم کردن جنایات دولت لیبیا، خواستار پایان دادن هر چه سریعتر به این خشونت ها شد. در این بیانیه خاطر نشان شده است، به کارگیری خشونت بر ضد مردم بیگناه لیبیا مایهٔ تاسف عمیق است و باید برای آن چاره اندیشی شود. در تحول دیگری، اتحادیهٔ عرب مشارکت هیأت لیبیا در نشست های این اتحادیه و تمامی سازمان های وابسته به آن را در اعتراض به اعمال خشونت علیه تظاهر کننده گان متوقف کرد. چندین کشور اروپایی برای بازگرداندن اتباع خود از لیبیا، طیاره و کشتی اعزام کرده اند. امریکا نیز، به کلیه اعضای خانواده کارکنان سفارتش در طرابلس دستور داده، لیبیا را ترک کنند. برخی از شرکت های نفتی مانند استت آیل و توتال نیز، پرسونل خود را خارج کرده اند. همزمان با گسترش بحران در لیبیا بسیاری نگاه ها به سمت امریکاست. امریکایی که موج تغییرات در منطقه آن را بسیار گیج کرده است، هرچند که تلاش می کند، با استفاده از ابزارهای نفوذ و فشار خود تا حد ممکن مسیر تحولات را به سمتی ببرد که دست کم این موج تغییر ابعاد ضد امریکایی پیدا نکند. هیلری کلنتن وزیر امور خارجهٔ امریکا در بیانیه یی، خشونت ها در لیبیا را به شدت محکوم کرده و با خانواده های قربانیان این خشونت ها ابراز همدردی کرد.

با توجه به اینکه سطح تعامل امریکا با لیبیا در مقایسه با کشورهایی همچون تونس و مصر، بسیار پایین است، این کشور نمی تواند، دست بالا را در اثرگذاری بر تحولات لیبیا داشته باشد. به عنوان مثال با توجه به اینکه اردوی لیبیا هیچ پولی را از امریکا دریافت نمی کند، بنابراین، واشنگتن نمی تواند، چندان تاثیری بر تصمیم های ارتش داشته باشد. با وجود اینکه چند سال پیش امریکا، لیبیا را از لیست کشورهای حامی تروریست حذف کرد، روابط دو کشور نزدیک نبوده است. با این وجود، امریکا در قبال تحولات لیبیا چندان هم بدون گزینه نیست. مثلا کاخ سفید روز گذشته اعلام کرد که مشغول بررسی پیشنهادی دربارهٔ تحریم لیبیاست. گفته می شود که این پیشنهاد از سوی 'جان کری' از سناتوران بانفوذ دموکرات ارایه شده است. همچنین امریکا از شرکت های نفتی طرف حساب با لیبیا خواسته، تا معاملات شان را با این کشور قطع کنند. امریکاییان همچنین از اتحادیهٔ عرب خواسته اند، تا وارد یک فاز جدی برای واکنش نسبت به تحولات لیبیا شود. روز گذشته سفیر لیبیا در امریکا پس از استعفا از سمت خود، از این کشور خواست، تا وارد عمل شود و به مردم لیبیا کمک کند. به نظر می رسد، گزینه های امریکا بیشتر جاهایی است که فعالیت های آن با جامعهٔ بین الملل و سازمان ملل تماس پیدا می کند. بنابراین، امریکاییان ترجیح می دهند، تاثیرگذاری خود بر تحولات لیبیا را از طریق همکاری با کشورهای دیگر به ویژه از سوی شورای امنیت اعمال کند.

لیبیای قذافی چگونه کشوری بوده است؟

معمر قذافی ۴۲ سال بر لیبیا حکم رانده و در این مدت بارها از سوء قصد جان به در برده است. تا همین اواخر جای پایش در دنیای عرب از همه محکمتر بود. معمر قذافی با یک کودتای نظامی در سال ۱۹۶۹، نظام پادشاهی لیبیا را برانداخت. 'ادریس اول' بدون خونریزی از قدرت برافتاد و قذافی ۲۷ ساله رهبر جمهوری لیبیا شد. او سیستم حکومتی لیبیا را از نو پرداخت و اسمش را گذاشت 'جماهیریه' یا 'مملکت توده ها'.از آن موقع تا به حال در ظاهر امر، کمیته های خلق و بالاتر از آن کمیته های انقلابی، قدرت را در دست داشته اند، اما عملا قذافی حاکم مطلق بوده و با کمیته های انقلاب و هسته بسته یی از مشاورانش مملکت را اداره کرده است. لیبیا دارای رسانه های آزاد و مستقل هم نیست. فضای مطبوعاتی مثل فضای سیاسی بسته است. روزنامه های اصلی همه دولتی اند و سانسور و خودسانسوری در آن رایج است. نهادهای اجتماعی مثل گروه های غیردولتی و حقوق بشری نیز، در لیبیا جایی ندارند. احزاب سیاسی در داخل کشور وجود ندارد و هرگونه فعالیت سیاسی سرکوب شده است. کشور قانون اساسی تدوین شده ندارد. در یک کلام نظام سیاسی منحصر به فردی در لیبیا حاکم است. ساختار اجتماعی لیبیا مبتنی بر محوریت قبایل است. به عبارت دیگری، یک لیبیایی خود را در ابتدا اهل قبیله اش و سپس متعلق به کشور لیبیا می داند. بسیاری معتقد اند، یکی از رازهای چهار دهه ماندگاری قذافی در قدرت، همین ساختار قبیله یی جامعهٔ لیبیا بوده است. بر این اساس، گفته می شود که قذافی در طول این سال ها همواره تلاش می کرده، تا رهبران قبایل ص۳

کنوانسیون رفع کلیه تبعیضات علیه زنان

ماده هفدهم :۳– نخستین انتخابات شش ماه پس از اجرای این کنوانسیون برگزار خواهد شد، حد اقل سه ماه قبل از تاریخ (تدویر) هر انتخابات، دبیر کل سازمان ملل متحد در طی نامه یی از دول عضو میخواهد تا ظرف دوماه کاندیدا های خود را معرفی کنند. سرمنشی فهرست کاندیدای دول عضو را به ترتیب حرف الفبا تهیه و برای دول عضو ارسال خواهد داشت.

این پیام از طرف کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تقدیم گردید

برای نشر اعلانات تان به این شماره ها تماس حاصل نمایید: ۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴ / ۰۷۸۳۱۶۰۴۵۰ – ۰۷۰۰۵۹۶۲۰۵ / ۰۷۹۷۸۵۹۰۴۰

اراده ورځپانه یوازې د سرلیکنې ننگه کوي، نورې لیکنې د لیکوال خپل نظر دی، ورځپانه یې مسولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک :
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشرات افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول : خادم احمد
موبایل :– ۰۷۰۰۵۹۶۲۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com
معاون : استاد مرتضی فرحتیار
موبایل :– ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل :– ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
دیزاین : انجینیر محمدجمیل "امیری"
همکار تخنیکی: محمدجمیل "احمدی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل:
erada.daily@yahoo.com
آدرس : دهمزنگ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire:
Haji sayed Daud
Editor in chief: Khadem Ahmad
Editor: Farhat yar
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema,
first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com

ACKU